

MONUMENTA CARTOGRAFICA

Budavár erődítésének térképe, 1749

(Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1980.)

A kiadvány mottójának is tekinthetjük az ismertetőben olvasható alábbi megfogalmazást:

„A régi térképek válogatásánál az a meg gondolás vezérelt bennünket, hogy a megjelenő szelvények a térképtörténettel és hadtörténettel elmélyültebben foglalkozókon túl, a honismeret iránt érdeklődőknek is segítséget nyújtsunk.”

Napjainkban jelentette meg a Zrínyi Katonai Kiadó „Monumenta Cartografica” összefoglaló címmel Budavár erődítése térképének hasonmás változatát, helytörténeti ismertetővel. (A térkép címe: „Plan de la Fortresse de Buda”. Készítője: François Langer, méretaránya: 1 : 1728, a készítés ideje: 1749. Az eredeti kéziratot térkép a Hadtörténelmi Intézet Térképtárában található G. I. h. 67/1. sz. jelzett alatt.)

Budavár erődítési térképének készítője a francia származású François Langer. Tudományos igényességgel készített kéziratot térképe először kerül sokszorosított változatban az érdeklődők kezébe. A szép kivitelezésű térkép bepillantást nyújt a XVIII. században folyó földmérői-mérnöki munkába. A térképhez számutalós magyarozat is tartozik, ami segíti az olvasót a helyszín pontosításában. A kor szokásainak megfelelően a térképet sarokdíz teszi gazdagabbá, igaz, ez itt is csak kiegészítő szerepet tölt be, de megtalálhatók rajta korabeli fegyverek, térképészeti eszközök, ruházat stb. ábrái.

Nem maradhat említés nélkül a térkép felső szegélyen látható tájolósi jel rajzi

finomsága, az aránymérték, a várfalak plasztikus ábrázolása.

A számutalós magyarozatban, amely 1-től 67-ig terjed, többek között ilyen utalások találhatók: 1—6-ig laktanya, 13. Lőporraktár, 16. Vízemelő torony, 23. Szemináriumi épület, 26. Katonai kórház, 36. Pesttel szemben akadállyal szolgáló árok, 37. Futóárok, 54. Várba való vízemelőtorony a vár számára, 61. Föld alatti összeköttetés a víztoronnyal, 63. Térparancsnok kertje, 67. Kijáratok stb.

A térképen nincsenek számozva a polgári épületek, azokat tömbösített formában jelzi a térkép készítője.

Kár, hogy a térképi jelmagyarozat fordítására a szerkesztő nem fektetett súlyt, pedig azok ismerete nagyban gazdagította volna az egyébként tömör eseményleírást.

Örvendetes lenne, ha ezt a hasznos kezdeményezést a Kiadó tovább folytatná és megismertetné az érdeklődőket a hazánkról készült térképalkotások nagy-szerűségével, hozzájárulna térkép-kultúránk szélesebb körű megismertetéséhez.

Elismerés illeti a Magyar Néphadsereg Térképészeti Intézetének munkatársait, akik a kiadvány sokszorosításával színvonalas munkát végeztek.

Elismeréssel kell szólni a vártérkép térképtörténész szemével történt kiválasztásáról, valamint a kortörténetet ismertető tanulmányról.

N. Ipoly Márta